

νία της Βάρκιζας (Φεβρουάριος 1945), που θα επακολουθήσει, αποτύπωνε τη δεδομένη, στρατιωτικά, πραγματικότητα. Η ηττημένη Αριστερά δεν μπορεί να δεχθεί τους όρους που επέβαλε η κυβερνητική παράταξη, μάλλον με μαστικούσμβουλο τον Λήπτερ, πρεσβευτή της Βρετανικής Κοινοπολιτείας, στις δυνάμεις της οποίας, κυρίως, οφειλόταν η επιτυχής έκβαση της διαμάχης.

Οι ρυθμοί μας ‘κανονικής’ – ο λόγος το λέει – ζωής, θ’ αργήσουν να επανέλθουν, καθώς ο ψυχολογικός αντίκτυπος θα “ακούγεται” για κάποιες δεκαετίες ευκρινώς. Προσόψεις σπιτιών θα φέρουν για πολλά χρόνια εμφανή ίχνη από τα πλήγματα πυροβόλων όπλων.

Εύλογα μπορεί να υποθέσουμε ότι μετά από αυτή την ανώμαλη περίοδο και η λογοτεχνία που παράχθηκε έκτοτε ήταν σημαδεμένη με ανεπούλωτα τραύματα.

ΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΤΟ 1945

Η «Νέα Εστία» από το τελευταίο τετράμηνο του 1944 και έπειτα

Ας επιστρέψουμε στα δικά μας, αν δεν είμαστε ήδη μέσα σε αυτά. Η στιβαρή εκδοτική μηχανή της Νέας Εστίας μας προσφέρει έγκυρες, κατά το δυνατόν, πληροφορίες στο θέμα του ασύμπτωτου μεταξύ της χρονολόγησης που φέρει το έντυπο και της πραγματικής κυκλοφορίας του, καθώς από το «Δεκαπενθήμερον», όπου φιλοξενούνται οι «Ειδήσεις», αντλούμε μεταγενέστερες πληροφορίες. Αίφνης, το διπλό τεύχος 413-414 (15/8-1/9/1944) πρέπει να κυκλοφόρησε καθυστερημένα, αρκετά μετά τις 6 Σεπτεμβρίου (όμως πριν από την αποχώρηση των Γερμανών), όπου δημοσιεύεται πρωτοσέλιδα το ποίημα του Κώστα Ουράνη «Πάφετε πια...», αντίθετο προς τη γενική ευφορία του κόσμου που έβλεπε με επίλιπα την απαλλαγή από τον ανελέγητο εχθρό, τους «Βαρβάρους» και υποστήριζε ότι «το πιο φριχτό ναιάριο θα ήταν να σωθούμε» και να επιστρέψουμε «στη βαρετή Ιθάκη», ενώ θα ήταν σωστό να αφεθούμε στα κύματα που:

και μπορούν, στη φόρα τους, να μας σηκώσουν τόσο
ψηλά – που με το μέτωπο ν' αγγίξουμε τ' αστέρια!

σ. 723

με αποτέλεσμα πολλοί νέοι να αντιδράσουν, κατηγορώντας ως ηττοπαθές το μήνυμα που εξέπεμπε το ποίημα, σε αντίθεση με δια προοιωνιζόταν

